

Πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών: Η ύδρευση και η αποχέτευση είναι ανθρώπινο δικαίωμα!

Ιστορική αναδρομή

Η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Συνδικάτων Δημόσιων Υπηρεσιών (EPSU) αποφάσισε να προβεί στην συλλογή ενός εκατομμυρίου υπογραφών υπέρ της καθιέρωσης της ύδρευσης ως ανθρώπινου δικαιώματος στο Συνέδριό της το 2009. Η πρωτοβουλία αυτή προέβλεπε, μεταξύ άλλων, την κινητοποίηση εργαζομένων και πολιτών υπέρ του δικαιώματος αυτού και εναντίον των επιπτώσεων της απελευθέρωσης των αγορών και του ανταγωνισμού, πολιτικών που κυριαρχούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις. Τελικά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέσπισε τους κανόνες για μια τέτοια Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών τον Μάρτιο του 2011. Για λεπτομέρειες σχετικά με τον κανονισμό, βλ. <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/welcome?lg=en> .

Ο ΟΗΕ έχει αναγνωρίσει ως καθολικό ανθρώπινο δικαίωμα την απόλαυση ύδρευσης και αποχέτευσης. Στις 28 Ιουλίου 2010, με το ψήφισμα 64/292, η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ αναγνώρισε ρητά ως ανθρώπινο δικαίωμα την απόλαυση ύδρευσης και αποχέτευσης και αναγνώρισε ότι το καθαρό, πόσιμο νερό και οι εγκαταστάσεις αποχέτευσης είναι θεμελιώδεις παράγοντες για την επίτευξη όλων των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Το ψήφισμα καλεί τα κράτη και τους διεθνείς οργανισμούς να συνεισφέρουν χρήματα, να βοηθήσουν στην κατασκευή εγκαταστάσεων και να προσφέρουν τεχνολογικά μέσα για την παροχή ασφαλούς, καθαρού, ποσιτού και φθηνού πόσιμου νερού και υπηρεσιών αποχέτευσης για όλους.

Όλοι οι πολίτες χρειάζονται πόσιμο νερό και ασφαλές αποχετευτικό σύστημα. Αν και ο ΟΗΕ έχει αναγνωρίσει ως καθολικό ανθρώπινο δικαίωμα την απόλαυση ύδρευσης και αποχέτευσης, υπάρχουν ακόμη πολλοί άνθρωποι που δεν απολαύουν αυτού του δικαιώματος. Το δικαίωμα αυτό πρέπει να υλοποιηθεί εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι στόχοι μας

1. Εγγυημένες υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης για όλους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
Πιστεύουμε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να υλοποιήσει το ανθρώπινο δικαίωμα απόλαυσης ύδρευσης στο βαθμό που οι υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης διέπονται από την κοινοτική νομοθεσία (ως υπηρεσίες κοινής ωφέλειας). Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να ενθαρρύνει τα κράτη-μέλη να υλοποιήσουν αυτό το ανθρώπινο δικαίωμα θέτοντας δεσμευτικούς στόχους για την επίτευξη καθολικής κάλυψης.

Πληροφορίες για την
Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών:
Η ύδρευση και η αποχέτευση είναι ανθρώπινο δικαίωμα!

2. Τα ανθρώπινα δικαιώματα πιο πάνω από τα συμφέροντα της αγοράς: Να μην απελευθερωθούν οι υπηρεσίες ύδρευσης.
Θέλουμε η ΕΕ να αλλάξει νοοτροπία και αντί να εστιάζει στον ανταγωνισμό και στον μηχανισμό της αγοράς να εστιάζει στην εκπλήρωση των δικαιωμάτων των πολιτών μέσω δημόσιων υπηρεσιών. Το νερό είναι ένας περιορισμένος φυσικός πόρος, ένα δημόσιο αγαθό απαραίτητο για την ζωή και την υγεία. Είναι ένα «φυσικό» μονοπώλιο για το οποίο δεν πρέπει να ισχύουν οι κανόνες της εσωτερικής αγοράς.
3. Παγκόσμια/καθολική πρόσβαση στην ύδρευση και στην αποχέτευση.
Πιστεύουμε ότι η ΕΕ πρέπει να καταβάλει μεγαλύτερη προσπάθεια για την καθολική απόλαυση των υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης. Η ΕΕ πρέπει να θέσει στόχους και να περιλάβει την επίτευξη της καθολικής παροχής ύδρευσης και αποχέτευσης στην αναπτυξιακή πολιτική της. Έτσι, η ΕΕ θα διατρανώσει την πίστη της στην καθολική απόλαυση του δικαιώματος απόλαυσης ύδρευσης και αποχέτευσης.

Για την υλοποίηση του ανθρώπινου δικαιώματος απόλαυσης ύδρευσης και αποχέτευσης, προτείνουμε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

1. Να αναφέρει το ανθρώπινο δικαίωμα απόλαυσης ύδρευσης και αποχέτευσης σε κάθε ανακοίνωσή της περί ύδρευσης ή/και αποχέτευσης.
2. Να εξασφαλίσει νερό (ασφαλές, καθαρό και φθηνό) και υπηρεσίες αποχέτευσης για το σύνολο του πληθυσμού των κρατών-μελών της ΕΕ.
3. Να μην μετατρέψει τις υπηρεσίες ύδρευσης σε εμπορικές υπηρεσίες, εξαιρώντας τις από τους κανόνες της εσωτερικής αγοράς. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί αν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεσμευτεί:
 - Να μην απελευθερώσει την αγορά υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης.
 - Να μην περιλάβει τις υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης σε εμπορικές συμφωνίες σαν την CETA.
 - Να ενθαρρύνει τις συμπράξεις μεταξύ δημόσιων φορέων.
 - Να διασφαλίζει ότι όλες οι πολιτικές της ΕΕ για την ύδρευση και συναφή ζητήματα διαπνέονται από την αρχή «το νερό δεν είναι εμπόρευμα», την οποία καθιέρωσε η Οδηγία-Πλαίσιο για τα Ύδατα.
 - Να διακηρύξει ότι η προστασία τού υδάτινου περιβάλλοντος θα υπερισχύει έναντι εμπορικών πολιτικών.
 - Να ξεκινήσει προγράμματα στήριξης όσων δεν μπορούν να εξοφλήσουν τους λογαριασμούς ύδρευσης, για να μην διακοπεί η παροχή νερού σε κανέναν.
 - Να διασφαλίζει ότι οι ιδιωτικές εταιρείες παροχής υπηρεσιών ύδρευσης εφαρμόζουν διαφανείς και ανοικτές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων (δεν νοούνται εμπορικά μυστικά σε μια δημόσια υπηρεσία).
 - Να προωθήσει την συμμετοχή των πολιτών σύμφωνα με την οδηγία-πλαίσιο για το νερό.

Πληροφορίες για την
Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών:
Η ύδρευση και η αποχέτευση είναι ανθρώπινο δικαίωμα!

4. Να αυξήσει την παγκόσμια πρόσβαση σε ύδρευση και αποχέτευση, ενσωματώνοντας την επίτευξη καθολικής πρόσβασης σε ύδρευση και αποχέτευση στην αναπτυξιακή πολιτική της ΕΕ και δίνοντάς της μεγαλύτερη βαρύτητα στην Επίσημη Αναπτυξιακή Βοήθεια για την βελτίωση των υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης.
5. Να ενθαρρύνει τις συμπράξεις μεταξύ δημόσιων φορέων (Συμπράξεις Φορέων Διαχείρισης Νερού) επί μη κερδοσκοπικών αρχών και βάσει της αλληλεγγύης μεταξύ των φορέων διαχείρισης νερού και των εργαζομένων σε διαφορετικές χώρες.
6. Να νομοθετήσει υπέρ της διατήρησης του ελέγχου τού νερού και των υδάτινων πόρων στο Δημόσιο.
7. Να στηρίξει όσες δημόσιες εταιρείες ύδρευσης, εντός και εκτός Ε.Ε., δεν διαθέτουν επαρκές κεφάλαιο για να επεκτείνουν χωρίς οικονομική ενίσχυση τις υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης στους φτωχούς.
8. Να στηρίξει και να ενθαρρύνει όσες εταιρείες ύδρευσης επενδύουν μέρος τού ετήσιου κύκλου εργασιών τους σε συμπράξεις φορέων διαχείρισης νερού σε αναπτυσσόμενες χώρες (όπως γίνεται στις Κάτω Χώρες και στην Γαλλία).
9. Να στηρίξει την εγκαθίδρυση ενός ευρωπαϊκού συστήματος συγκριτικής αξιολόγησης των δημόσιων επιχειρήσεων για την βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών ύδρευσης.
10. Να σχεδιάσει έναν κώδικα διακυβέρνησης για τις εταιρείες ύδρευσης εντός της ΕΕ των 27.

Διαδικασία

Η Επιτροπή Πολιτών που εκπροσωπεί επισήμως την παρούσα Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών έχει ήδη συσταθεί. Απαιτούνται τουλάχιστον 7 άτομα από 7 διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες. Διαθέτουμε 34 εκπροσώπους από 27 χώρες της Ε.Ε., στις οποίες θα διεξαχθεί η εκστρατεία. Καθεμιά από αυτές τις χώρες έχει την δική της, εθνική ομάδα εκστρατείας. Επιπλέον, η εκστρατεία θα διεξαχθεί και σε άλλες χώρες, όπως Τουρκία, Κροατία, Ρωσία και Νορβηγία, για να δείξουμε ότι το ζήτημα δεν αφορά μόνο την Ε.Ε. αλλά όλον τον κόσμο.

Η εκστρατεία θα διεξαχθεί και στο Διαδίκτυο και στους δρόμους. Υπογραφές μπορούν να μπουν και στον ιστοχώρο της εκστρατείας (www.right2water.eu) και σε χαρτί. Η συλλογή υπογραφών θα αρχίσει μόλις η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποδεχθεί την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών μας. Θα καταθέσουμε την πρότασή μας στην 1 Απριλίου 2012, την πρώτη ημέρα κατάθεσης Ευρωπαϊκών Πρωτοβουλιών Πολιτών.

22 Μαρτίου 2012: Παγκόσμια Ημέρα Νερού· έναρξη λειτουργίας ιστοχώρου www.right2water.eu

1 Απριλίου 2012: καταχώριση / κατάθεση της ΕΠΠ

24-25 Απριλίου 2012: αναμένεται επιβεβαίωση της καταχώρισης από την Επιτροπή = πρώτη ημέρα συλλογής υπογραφών! Παράπλευρη εκδήλωση στην Εκτελεστική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Συνδικάτων Δημόσιων Υπηρεσιών

Απρίλιος 2012 – Απρίλιος 2013: διάστημα ενός έτους για συλλογή ενός εκατομμυρίου υπογραφών.

Υποστήριξη εκ μέρους οργανισμών

Η εκστρατεία θα διεξαχθεί και στο Διαδίκτυο και στους δρόμους. Επιζητούμε ευρεία υποστήριξη εκ μέρους ΜΚΟ (π.χ. οργανισμών με περιβαλλοντικά, κοινωνικά ή αναπτυξιακά ενδιαφέροντα) αλλά και συλλόγων γυναικών, εκκλησιών και δημόσιων εταιρειών (ύδρευσης). Επίσης, θα αναζητήσουμε να μας υποστηρίξουν κόμματα όλου τού πολιτικού φάσματος και θα ζητήσουμε από δημόσια πρόσωπα να γίνουν πρεσβευτές τής εκστρατείας μας, υποστηρίζοντάς την δημόσια.

Σύντομη επισκόπηση της διαδικασίας για την παρουσίαση μιας ΕΠΠ από τους διοργανωτές.

- α) Ο στόχος τής πρωτοβουλίας πρέπει να εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πρόταση νόμων δυνάμει των Συνθηκών και να μην είναι προδήλως επιπόλαιος ή αντίθετος στις αξίες τής Ένωσης.
- β) Οι διοργανωτές πρέπει να συστήσουν επιτροπή επτά τουλάχιστον πολιτών και να ορίσουν έναν εκπρόσωπο και έναν αναπληρωματικό ως άτομα επικοινωνίας. Τα άτομα αυτά πρέπει, όπως και όλοι οι μελλοντικοί υπογράφωντες, να είναι πολίτες τής Ένωσης με δικαίωμα ψήφου στις ευρωπαϊκές εκλογές.
- γ) Πριν την συλλογή υπογραφών οι διοργανωτές πρέπει να ζητήσουν καταχώριση της πρωτοβουλίας στην Επιτροπή με χρήση τού ειδικού πρότυπου εντύπου, στο οποίο θα επισυνάψουν περαιτέρω δικαιολογητικά και νομικό κείμενο, αν το επιθυμούν.
- δ) εντός δύο μηνών η Επιτροπή ή θα καταχωρίσει την πρωτοβουλία ή θα την απορρίψει και θα ανακοινώσει στους διοργανωτές τούς λόγους και ποιες δυνατότητες δικαστικής και εξωδικαστικής προσφυγής έχουν.
- ε) Πρέπει να συλλεχθεί σημαντικός αριθμός υπογραφών σε τουλάχιστον 7 κράτη-μέλη. Σημαντικός αριθμός θεωρείται ο αριθμός των εδρών μιας χώρας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επί 750.
- ζ) Κατά την καταχώριση και καθ' όλη την διαδικασία, οι διοργανωτές πρέπει να δηλώνουν τις πηγές χρηματοδότησής τους και να διασφαλίζουν την πλήρη διαφάνεια περί αυτής.

Πληροφορίες για την
Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών:
Η ύδρευση και η αποχέτευση είναι ανθρώπινο δικαίωμα!

- η) Η συλλογή υπογραφών μπορεί να γίνει διαδικτυακώς ή εγγράφως. Οι διοργανωτές πρέπει να ακολουθήσουν διαφορετικές διαδικασίες σε κάθε κράτος για την καταχώριση και την επαλήθευση των υπογραφών. Από τα 27 κράτη-μέλη, τα 18 ζητούν αριθμό ταυτότητας ή διαβατηρίου μαζί με την υπογραφή και τα υπόλοιπα 9 όχι.
- θ) Ο διαθέσιμος χρόνος για την συλλογή πιστοποιητικών υπογραφής και για την ικανοποίηση των συνθηκών είναι 12 μήνες πριν την κατάθεσή τους στην Επιτροπή.
- ι) Η επιτροπή πολιτών μπορεί να παρουσιάσει την πρωτοβουλία διά ζώσης στην Επιτροπή, σε «κατάλληλο επίπεδο», οπότε και θα υπάρξει ακρόαση ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Εντός τριών μηνών, η Επιτροπή θα δημοσιεύσει ανακοίνωση στην οποία θα εκθέτει τα νομικά και πολιτικά της συμπεράσματα και τους λόγους ανάληψης ή μη ανάληψης δράσης.
- κ) Οι διοργανωτές πρωτοβουλιών πολιτών και οι Αρχές υπόκεινται σε κανόνες προστασίας δεδομένων, για να διασφαλίζεται ότι η συλλογή προσωπικών δεδομένων γίνεται μόνο για τον σκοπό της πρωτοβουλίας και ότι τα δεδομένα αυτά καταστρέφονται με το πέρας αυτής.
Οι διοργανωτές ενδέχεται να υποστούν κυρώσεις και για οποιαδήποτε άλλη παραβίαση του κανονισμού, όπως για πλαστές υπογραφές.

Η νομοθεσία ΔΕΝ παραχωρεί αυθεντικό δικαίωμα νομοθετικής πρωτοβουλίας στους πολίτες, αφού δεν είναι δεσμευτική για την Επιτροπή. Ακόμη κι αν μία ΕΠΠ λάβει τον απαιτούμενο αριθμό υπογραφών και συμμορφώνεται με όλους τους κανονισμούς, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να την απορρίψει. Η ΕΠΠ πρέπει να αντιμετωπίζεται ως αυτό που είναι: ένα εργαλείο καθορισμού της ημερήσιας διάταξης, με το οποίο οι πολίτες μπορούν να στρέψουν την προσοχή όχι μόνο της Επιτροπής αλλά και των ΜΜΕ και της κοινής γνώμης σε ορισμένο θέμα και να ξεκινήσουν έναν πανευρωπαϊκό διάλογο για αυτό.